

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – नवम्बर-दिसम्बर, २०१६

कक्षा – शास्त्रिद्वितीयवर्षम् (SEM-3)

प्रश्नपत्रम् – ८

गुणाः - ७०

विषयः – रामानुजवेदान्तः

कोड – CE-2.3.6

समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः – ०२/१२/२०१६

सन्दर्भग्रन्थः – तैत्तिरीयैतरेयोपनिषदौ (रङ्गरामानुजभाष्यसहिते)

प्रथमान्वितिः

प्र. १ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु प्रश्नद्वयं व्याख्येयम् ।

०८

- (१) शिक्षाध्यायं निरूपयत ।
- (२) ओंकारस्य माहात्म्यं प्रतिपादयत ।
- (३) मेधासिद्धये जपनियान् मन्त्रान् व्याख्यात ।

प्र. २ कस्याऽपि एकस्य प्रश्नस्य समाधानं कुरुत ।

०८

- (१) तैत्तिरीयोपनिषदः परिचयं लिखत ।
- (२) संहितागतानां चतुर्णामवयवानां लोकादिषु पञ्चस्वधिकरणेषु दृष्टिक्रमं प्रदर्शयत ।

प्र. ३ निम्नलिखितेषु प्रश्नेष्वेक एव समाधेयः ।

०२

- (१) “शं नो मित्रशं वरुणः..... ॥” इति शान्तिमन्त्रं पूरयत ।
- (२) का नाम शिक्षा ?

प्र. ४ अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु द्वावेव प्रश्नौ समाधेयौ ।

०२

- (१) आनन्दवल्ल्याः अपरं नाम किम् ?
- (२) तैत्तिरीयोपनिषदि कति वल्लयः ?
- (३) किं नाम अधिलोकम् ?
- (४) परविद्योपासनाङ्गभूताः चतस्रः व्याहृतयः काः ?

द्वितीयान्वितिः

प्र. ५ अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु प्रश्नद्वयं यथाग्रन्थं व्याख्येयम् ।

०८

- (१) सह नाववतु..... इति शान्तिमन्त्रं व्याख्यात ।
- (२) यथाग्रन्थं सृष्ट्युत्पत्तिक्रममुपवर्णयत ।
- (३) ब्रह्मविद्याङ्गतया अनुष्ठेयानि व्रतान्युपवर्णयत ।

प्र. ६ कस्याऽपि एकस्य प्रश्नस्य समाधानं कुरुत ।

०८

- (१) आनन्दवल्ल्यनुसारं पञ्चकोशान् निरूपयत ।
- (२) अन्नप्राणमनोविज्ञानेषु ब्रह्मत्वमुपपाद्य आनन्दं ब्रह्मेति प्रतिपादयत ।

प्र. ७ अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु द्वावैव प्रश्नौ समाधेयौ ।

०४

- (१) ब्रह्म - इति पदं व्याख्यात ।
- (२) यतो वाचो..... कदाचन - इति पूरयत ।
- (३) पञ्चकोशाः के ?
- (४) भृगुः पितरं वरुणं किमपृष्टवान् ?

प्र. ८ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः ।

०५

- (१) कस्मात् वाचः निवर्तते ?
- (२) कस्य भीषा वातः पवते ?
- (३) मनसा अप्राप्यः कः ?
- (४) वरुणपुत्रः कः ?
- (५) केनेमानि भूतानि जायन्ते ?
- (६) भृगोः का जिज्ञासा ?
- (७) वारुणिः कः ?

तृतीयान्वितिः

प्र. ९ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु प्रश्नद्वयं व्याख्येयम् ।

०८

- (१) ऐतरेयोपनिषदः प्रथमखण्डस्य सारं लिखत ।
- (२) ऐतरेयोपनिषदः तृतीयखण्डस्य सारं लिखत ।
- (३) ऐतरेयोपनिषदः चतुर्थखण्डस्य सारं लिखत ।

प्र. १० कस्याऽपि एकस्य प्रश्नस्य समाधानं कुरुत ।

०८

- (१) “वाङ् मे मनसि प्रतिष्ठिता.....” इति शान्तिमन्त्रं व्याख्यात ।
- (२) संसारिणः जीवस्य जन्मत्रिकं विवृणुत ।

प्र. ११ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु द्वावेव समाधेयौ ।

०४

- (१) देवाः परोक्षप्रियाः कथम् ?
- (२) संसारिणः जीवस्य प्रथमं जन्म किम् ?
- (३) संसारिणः जीवस्य द्वितीयं जन्म किम् ?
- (४) संसारिणः जीवस्य तृतीयं जन्म किम् ?

प्र. १२ अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः ।

०५

- (१) ऐतरेयोपनिषद्- इति नामकरणे किं तात्पर्यम् ?
- (२) का नाम उपनिषद् ?
- (३) मरः- इति पदस्य कोऽर्थः ?
- (४) प्रज्ञानस्य नामधेयानि कानि ?
- (५) ऐतरेयोपनिषदत् आत्मषट्कं इति किमर्थम् उच्यते ?
- (६) अयं लोकः प्रज्ञानेन्द्रः कथम् ?
- (७) प्रज्ञानम् - इति पदं व्याख्यात ।